

Helsingfors/Mariehamn 10.7.2012

Nr 21/12

Hänvisning Ålands lagtings skrivelse
6.6.2012, nr. 114/2012.

Till Justitieministeriet

Ärende Utlåtande över landskapslag om ändring av landskapslagen om miljökonsekvensbedömning, antagen av lagtinget 6.6.2012.

Landskapslagens huvudsakliga innehåll

I landskapslagstiftningen intas kompletterande bestämmelser om förfarandet vid övervägandet av om en miljökonsekvensbedömning ska utföras, dokumentens innehåll och delgivningsreglerna. En ny paragraf om ändringssökande intas.

Lagstiftningsbehörigheten

Landskapslagen berör landskapsregeringen, kommunernas förvaltning samt natur- och miljövård på vilka områden lagstiftningsbehörigheten tillkommer landskapet enligt 18 § 1, 4 och 10 punkterna i självstyrelselagen för Åland.

Genom landskapslagen kompletteras delegeringsbestämmelserna i landskapslagens 3 §. Dessutom intas en ny delegeringsbestämmelse i landskapslagens 4 §. Med anledning av delegeringsbestämmelserna konstaterar Ålandsdelegationen att enligt 21 § 1 mom. i självstyrelselagen kan landskapsregeringen med stöd av ett bemyndigande i landskapslag utfärda landskapsförordningar i angelägenheter som hör till landskapets behörighet. Genom landskapslag ska dock utfärdas bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen eller självstyrelselagen hör till området för lag. I grundlagens 80 § 1 mom. finns en motsvarande bestämmelse. Grundlagen förutsätter dessutom att det tydligt framgår hur normgivningsmakten delegeras och vilka områden och vilka angelägenheter delegeringen gäller. Om delegeringen inte fyller de krav som grundlagen ställer, är delegeringen

ringen i konflikt med 27 § 1 punkten i självstyrelselagen, som hänför stiftande av grundlag och avvikelser från grundlag till rikets behörighet. I så fall utgör ett delegeringsstadgande en behörighetsöverskridning. Med beaktande av att i landskapslagens 3 §, 2 och 4 mom. anges att miljökonsekvensbedömningar ska utföras beträffande projekt, planer och beslut som kan ha betydande miljöpåverkan, samt av regleringen i landskapslagen i övrigt, anser Ålandsdelegationen att delegeringsstadgandena uppfyller de krav som anges i grundlagens 80 § 1 mom. och självstyrelselagens 21 § 1 mom. Dessutom medför bestämmelserna i EU:s regelverk begränsningar av hur man i en landskapsförordning kan detaljreglera dessa frågor.

I landskapslagens 14 § gällande information om gränsöverskridande påverkan görs vissa tekniska och språkliga justeringar. I utlåtanden 13.7.2006 respektive 1.7.2010 över nämnda paragraf konstaterade Ålandsdelegationen följande:

”Enligt landskapslagens 14 § skall landskapsregeringen ge en behörig myndighet i den berörda regionen all tillgänglig information om ett projekt, en plan eller ett program i landskapet som kan antas medföra betydande miljöpåverkan i en region utanför landskapet. Enligt 14 § 2 mom. i rikets lag om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (FFS 468/1994) ankommer det på miljöministeriet att sköta de underrättelser och förhandlingar beträffande miljökonsekvensbedömning som förutsätts i internationella avtal. Ålandsdelegationen konstaterar i sammanhanget att enligt 27 § 4 punkten i självstyrelselagen har riket lagstiftningsbehörighet i fråga om förhållandet till utländska makter med beaktande av bestämmelserna i 9 och 9a kap. När åtgärder vidtas i Finland med anledning av beslut som har fattats inom Europeiska unionen är lagstiftningsbehörigheten och behörigheten i förvaltningsärenden för Ålands del fördelad mellan landskapet och riket på det sätt som anges i självstyrelselagen. Då det gäller den interna kompetensfördelningen mellan riket och landskapet är det landskapets sak att se till att gemenskapsrätten genomförs i landskapet till den del en fråga hör till landets behörighet, men enligt självstyrelselagen ankommer på landskapet. Det faller härvid inom landskapets kompetens att utpeka vilka myndigheter som utför de uppgifter som hör till landskapets behörighet. Med beaktande av ovanstående gäller landskapslagens 14 § förmedling av information till regioner inom landet. Med miljöministeriets samtycke har landskapsregeringen i 14 § avsedda befogenheter även i förhållande till regioner i utlandet. Med denna innebörd kan bestämmelsen i landskapslagens 14 § intas i landskapslagen”.

Ålandsdelegationen hänvisar i detta sammanhang till ovan nämnda konstaterande.

I landskapslagen intas en ny 14 b § som gäller ändringssökande. Bestämmelsen gäller rättskipning, som enligt 27 § 23 punkten i självstyrelselagen utgör riksbehörighet. Besvärshandlingen kan

med stöd av 19 § 3 mom. och 25 § i självstyrelselagen intas i landskapslagen.

Ålandsdelegationen noterar att landskapslagen avser att avlägsna de brister som Europeiska kommissionen påtalat i ett s.k. motiverat yttrande till Republiken Finland till följd av underlåtenhet att fullständigt och korrekt införliva Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/42/EG om bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan. Med anledning härav konstaterar Ålandsdelegationen att justitieministeriet i det nu aktuella ärendet meddelat att ministeriet inte avser att inkomma med en i överenskommelsen 4.3.2009 mellan Ålandsdelegationen och justitieministeriet avsedd bedömning av landskapslagars förenlighet med EU:s regelverk.

Ålandsdelegationens utlåtande

Ålandsdelegationen har med beaktande av självstyrelselagens för Åland stadganden funnit att hinder för ikraftträdande av landskapslagen inte föreligger.

Närvarande Ordföranden Lindbäck, ledamöterna Erlandsson, Lampi, Mäenpää och Pellonpää.

På Ålandsdelegationens vägnar:

Peter Lindbäck
ordförande

Rainer Åkerblom
sekreterare